

Zuzanna Świątek

<https://orcid.org/0000-0001-5814-3192>

zuzia.swiatek@gmail.com

<http://dx.doi.org/10.18778/8220-114.7.11>

Uniwersytet Marie Curie-Skłodowskiej,
Wydział Humanistyczny, Instytut Neofilologii, Katedra
Romanistyki, Plac Marii Curie-Skłodowskiej 4A, 20-031 Lublin

ELEMENTY LUDYCZNE W NAUCZANIU ZWIĄZKÓW FRAZEologiczNYCH – ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD STUDENTÓW ROMANISTYKI

Słowa kluczowe: frazeologia, związek frazeologiczny, strategia ludyczna, techniki zapamiętywania

Streszczenie. Należy zauważyć, iż związki frazeologiczne są z reguły trudne do zapamiętania, dlatego tak ważne jest dobranie odpowiednich metod nauczania przez nauczyciela. W nauczaniu frazeologizmów wykorzystanie strategii ludycznej powinno być istotnym elementem na lekcjach języka obcego, bez względu na grupę wiekową, aby przyspieszyć proces uczenia się. Celem niniejszego artykułu jest zbadanie, jaki poziom wiedzy posiadają studenci filologii romańskiej z zakresu frazeologii języka francuskiego oraz znajomości technik szybkiego zapamiętywania, bardzo często wykorzystywanych w strategii ludycznej. Wprowadzenie technik pamięciowych w trakcie zajęć przyczynia się zarówno do trwalszego zapamiętania danego frazeologizmu, jak i rozwoju kreatywności ucznia. Nauka poprzez zabawę zachęca studentów także do aktywnego uczestnictwa w lekcjach, co przekłada się na efekty dydaktyczne. W trakcie przeprowadzonego badania sprawdzono poziom znajomości wybranych frazeologizmów oraz technik samodzielnego uczenia się wśród studentów romanistyki. Z analizy ankiety wynika, iż studenci nie posiadają wystarczająco dużo wiedzy z zakresu frazeologii języka obcego. Jednakże, większość z nich nie spotkała się z ćwiczeniami opartymi na technikach zapamiętywania. Oprócz dydaktycznego punktu widzenia przedstawiono aspekt językoznawczy, pomagający zrozumieć różnice i podobieństwa między związkami frazeologicznymi.

1. WSTĘP

Związki frazeologiczne stanowią bardzo ważny aspekt w nauce języka obcego na wszystkich etapach nauczania, mimo to są często pomijane przez nauczycieli na zajęciach. Lepsza znajomość frazeologizmów świadczy o wyższym stopniu biegłości językowej. Należy jednak wspomnieć, iż związki frazeologiczne stwarzają wiele problemów użytkownikom języka obcego, dlatego tak istotne jest dobranie odpowiednich metod nauczania.

Przedmiotem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie wyników ankiety, przeprowadzonej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej wśród studentów filologii romańskiej, która miała na celu sprawdzenie znajomości związków frazeologicznych oraz sposobów samodzielnego uczenia się. Przedstawimy także, w jaki sposób nauczać frazeologizmów, wykorzystując przy tym techniki pamięciowe i wiedzę językoznawczą.

2. CZYM JEST STRATEGIA LUDYCZNA?

W nauczaniu języka obcego istotną rolę odgrywają elementy ludyczne. Łaciński termin *ludus* oznacza grę, zabawę, widowiska oraz igrzyska publiczne. Jest to także miejsce do ćwiczeń ciała i umysłu (Okoń 1987, s. 10). W procesie dydaktycznym coraz częściej nauczyciele wykorzystują strategię ludyczną, polegającą na zastosowaniu technik nawiązujących do sfery ludycznej działalności człowieka. W odróżnieniu od tradycyjnych metod nauczania, strategia ta charakteryzuje się odmiennym określeniem celu, wyznaczonego uczestnikom w procesie nauczania. Uczący się przede wszystkim mają zdobyć konkretną wiedzę i opanować wyznaczony program kształcenia, czując przy tym przyjemność oraz rozbawienie. Każdy uczeń powinien wykonać określone zadanie ze względu na chęć współdziałania czy też współpracy (Siek-Piskozub 2001, s. 11–19).

Techniki ludyczne są to działania o charakterze instrumentalnym, które stosuje się m.in. w nauczaniu języków obcych. Zaliczamy do nich zabawy językowe, gry, symulacje, techniki teatralne, happeningi oraz muzykę i śpiew (Siek-Piskozub 2001, s. 19). Ich zadaniem jest utrwalanie i rozwijanie umiejętności językowych, a także doskonalenie różnych sprawności intelektualnych, mnemotechnicznych itp. (Ibidem, s. 125). Wszelkie aktywności ludyczne są doskonałą okazją do twórczego działania. Istotne jest, aby uczniowie stosowali różnorodne strategie do osią-

gnięcia zamierzonego celu. Warto zwrócić uwagę, że techniki ludyczne wpływają na kształtowanie pożądanych zachowań, na przykład mogą przyczynić się do przezwycięzania stereotypów, uniemożliwiających uczącym się obiektywne spojrzenie na kulturę danego języka. Dzięki rozwiązywaniu krzyżówek, rebusów czy quizów, uczniowie mogą w łatwy i przyjemny sposób zweryfikować swoją wiedzę, a także powtórzyć określony materiał. Aby uczący się dostrzegli podobieństwa i różnice otaczającego nas świata, można wykorzystać żarty słowne i anegdoty (Ibidem, s. 107).

Nauka poprzez zabawę przynosi wiele korzyści, jak na przykład wzbudzenie ciekawości poznawczej wśród uczniów. Zainteresowanie stanowi główną rolę w prawidłowym rozwoju dziecka. Należy zaznaczyć, że na efektywność nauczania ma wpływ wiele czynników. Są to nie tylko odpowiednio dobrane metody i treści, ale także atmosfera w trakcie zajęć. Zabawa powinna być wykorzystywana na wszystkich poziomach kształcenia, nie należy przy tym wyłączać dorosłych. Bawienie się pomaga także rozwijać samodzielność i umiejętność podejmowania decyzji. Jest dopełnieniem tradycyjnych metod nauczania, które nie są atrakcyjne dla mózgu (Żylińska 2013, s. 158).

Warto zaznaczyć, że terminy „zabawa” oraz „gra” są stosowane w literaturze jako synonimy, ale często też uważa się je za odrębne pojęcia. Zabawa to działalność ludzka, która jest spontaniczna i dobrowolna, towarzyszy jej zadowolenie. Natomiast gra jest zabawą z określonymi regułami i kończy się wygraną lub przegraną (Siek-Piskozub 1997, s. 10–11). Z psychologicznego punktu widzenia, w przypadku dzieci zabawa odtwarza to, co wywarło na nich silne wrażenie, nawet gdy jest przykre. Poza tym redukuje napięcia poprzez powtarzanie sytuacji przykrych i nadawanie jej nowej symboliki (Freud 1976, s. 15–46). Psycholog szwajcarski Jean Piaget (1966) przyczynił się w dużym stopniu do ukształtowania koncepcji zabawy, opierającej się na teorii rozwoju psychicznego człowieka. Natomiast obecnie częściej nawiązuje się do koncepcji bardziej aktualnych, takich badaczy jak Lev Vygotsky (1978) oraz Maria Montessori (1972).

3. ZWIĄZEK FRAZEOLOGICZNY A NAUCZANIE

W niniejszym artykule termin „związek frazeologiczny” rozumiemy jako „społecznie utrwalone połączenia wyrazów wykazujące nieregularność pod jakimś względem”, a jego znaczenie nie wynika ze znaczeń

komponentów. Jest to definicja zaproponowana przez Andrzeja Lewickiego i Annę Pajdzińską (2001, s. 315). Dzielą oni związki frazeologiczne ze względu na funkcje składniowe, czyli na frazy, zwroty, wyrażenia rzeczownikowe, wyrażenia określające oraz wskaźniki frazeologiczne¹. Taki sam podział proponują Gaston Gross (1996) i Salah Mejri (1998).

Frazeologizmy stanowią ważny, a zarazem trudny do opanowania element systemu leksykalnego każdego języka obcego. Problemem tym zajęli się niemieccy, hiszpańscy oraz polscy badacze (Ettinger 2014; González Rey 2014; Sułkowska 2009, 2013, 2018; Targońska 2017), dając początek nowej dyscyplinie naukowej z obszaru językoznawstwa stosowanego, jaką jest frazeodydaktyka. Jej celem jest rozwój różnych kompetencji frazeologicznych, zarówno w L1, jak i w L2 (Sułkowska 2018, s. 169–170).

Nauczając frazeologii, nauczyciel języka obcego powinien znać podstawową terminologię frazeologiczną oraz posiadać wiedzę na temat tego, jakie związki frazeologiczne używane są najczęściej w danym języku. Niestety, jak do tej pory, dorobek naukowy dotyczący frekwencji frazeologizmów jest niewielki. Należy zwrócić uwagę, iż istnienie korpusu językowego ze związkami frazeologicznymi jest niezbędne do opracowania efektywnych ćwiczeń dydaktycznych. Według Kariny Giel (2016), dzięki korpusom wiemy, jakich idiomów należy nauczać na poszczególnych etapach kształcenia. Frazeologizmy z reguły są trudne do zapamiętania, gdyż zawierają więcej niż jeden komponent oraz mają znaczenie przenośne.

W nauczaniu języka obcego bardzo ważny aspekt stanowią kolokacje, gdyż wiele błędów wynika właśnie z niepoprawnego stosowania reguł kolokacyjnych (Sułkowska 2018, s. 171). Gross (1996) podkreśla, iż problemem w procesie uczenia się związków frazeologicznych jest niezrozumienie ich globalnego sensu przez uczniów, pomimo rozumienia wszystkich znaczeń komponentów danego frazeologizmu. Jak zaznaczają Lewicki i Pajdzińska (2001, s. 315) frazeologizmy powinny być zapamiętywane w całości. Według Leona Zaręby (2004) uczący się napotyka różne trudności, przyswajając związki frazeologiczne. Należą do nich między innymi rozbudowana struktura frazeologizmów czy też nieregularność składniowa.

¹ Lewicki i Pajdzińska (2001) frazami nazywają frazeologizmy, które pełnią funkcje zdania. Zwroty charakteryzują się obecnością czasownika, a wyrażenia rzeczownikowe są przystosowane do funkcji rzeczowników. Wyrażenia określające służą do określania innych wyrazów, jak i wyrażen, zaś wskaźniki frazeologiczne to frazeologizmy pełniące funkcję pomocniczą.

4. TECHNIKI PAMIĘCIOWE

Techniki mnemoniczne są narzędziami umysłowymi, pomagającymi zatrzymać materiał w pamięci oraz umożliwiającymi przywołanie go w każdym momencie, gdy tylko pojawi się odpowiedni sygnał. Do mnemotechnik zaliczamy m.in. akronimy, rymowanki, łańcuchową metodę skojarzeń, metodę słów kluczowych czy też tzw. pałac pamięci² pozwalający organizować i przechowywać w umyśle większe ilości materiału. Skuteczną metodą jest stosowanie quizów, gdyż zapewniają wiarygodny pomiar opanowanego materiału. Technik pamięciowych istnieje bardzo dużo, natomiast elementem wspólnym jest ich pewnego rodzaju struktura. Mogą one dotyczyć układu liczb, planów pomieszczeń, aforyzmów, a nawet szlaków podróży (Brown i in. 2014). Tworzenie zabawnych historyjek czy łączenie ze sobą elementów wykraczających „poza schematy” sprawia, że ćwiczymy swój mózg. Dzięki technikom pamięciowym rozwijamy swoją kreatywność i wyobraźnię (Boral, Boral 2013, s. 15–16). Gdy w trakcie nauki wykorzystujemy różne zmysły, wówczas zostaje pobudzonych więcej struktur, co prowadzi do trwalszego zapamiętania materiału. Z przeprowadzonych badań nad mózgiem wynika, iż wszelkie informacje mające zabarwienie emocjonalne zostają łatwiej zapamiętane w porównaniu do informacji neutralnych (Żylińska 2013, s. 20). Warto zaznaczyć, że uczących się motywują historie, uczucia oraz inni ludzie. Nie są to fakty czy też zebrane dane, jak mogłoby się wydawać (Spitzer 2011, s. 123). To właśnie poprzez historie można wzbudzić u kogoś szereg emocji.

Poniżej znajdują się przykłady ćwiczeń z zastosowaniem technik pamięciowych, które można wykorzystać w trakcie nauczania związków frazeologicznych.

Ćw. 1. Ułóż krótkie i zabawne zdanie ze związkiem frazeologicznym w podanym znaczeniu.

broyer du noir – être déprimé (‘mieć czarne myśli, być przygnębionym’)

.....

Ćw. 2. Wymyśl do podanego akronimu zdanie w języku polskim, odnoszące się do znaczenia frazeologizmu, na podstawie podanego przykładu.

travailler au noir (‘pracować na czarno’)

TaN – Ten Anglik nie pracuje legalnie.

² Według Petera C. Browna i in. (2014) jest to technika wywodząca się ze starożytnej Grecji oparta na metodzie systemu miejsc. Jej zadaniem jest łączenie obrazów umysłowych z ciągiem miejsc fizycznych. W ten sposób jesteśmy w stanie przywołać zapamiętane treści – w momencie pojawienia się właściwego sygnału.

tomber dans les pommes (perdre connaissance, s'évanouir
– 'stracić przytomność, zemdleć')

TDP –

Ćw. 3. Z podanymi związkami frazeologicznymi wymyśl zabawną historyjkę. Spróbuj użyć co najmniej dwóch przymiotników w każdym zdaniu.

raconter des salades (*raconter des mensonges* – 'kłamać'), *jeter l'argent par les fenêtres* (*être très dépensier* – 'być rozrzutnym'), *un coup d'épée dans l'eau* (*un acte inutile, sans effet* – 'bez skutków')

.....

Ćw. 4. Przyporządkuj podane frazeologizmy pod względem wymienionych kategorii w poniższej tabeli.

couper les cheveux en quatre, avoir la banane, être muet comme une carpe, être chou, avoir le coeur sur la main, être fidèle comme un chien, avoir la tête dans les nuages, être une asperge

<i>Les parties du corps</i>	<i>La nourriture</i>	<i>Les animaux</i>

Do ćwiczeń warto dodawać obrazki, gdyż pomagają one w tworzeniu trwalszych skojarzeń. Na przykład można przedstawić uczniom dwa rysunki odnoszące się do jednego frazeologizmu. Jeden obrazek ilustrowałby znaczenie dosłowne, a drugi – przenośne. Następnie zadaniem uczących się byłoby ułożenie krótkiej historyjki z wykorzystaniem obu tych znaczeń. Nauczyciel języka obcego może podzielić związki frazeologiczne tematycznie, np. zwierzęta, części ciała, żywność itp. W każdej grupie możemy podzielić frazeologizmy na kategorie, które dodatkowo pomogą uczącym się zapamiętać materiał z zajęć. W przypadku związków frazeologicznych zawierających różne nazwy z pola pojęciowego muzyki, można wyodrębnić między innymi frazeologizmy mające w składzie nazwy instrumentów, utworów muzycznych, tańców, terminy związane ze sposobem wykonywania utworu. Co więcej, każdą podkategorię można podzielić na kolejne podgrupy, na przykład do instrumentów dętych (*les instruments à vent*) zaliczamy flet (*la flûte*). W języku francuskim ze słowem „flet” można wyróżnić frazeologizm *jouer des flûtes* 'uciekać bardzo szybko', *se tirer des flûtes* 'uratować się'. Zadaniem osoby nauczającej jest zapisanie na tablicy również polskich ekwiwalentów związków frazeologicznych. Należy wziąć pod uwagę, że niektóre z nich będą miały swój odpowiednik dosłowny, jak *fier comme un paon* 'dumny

jak paw”, jeszcze inne będą różnić się jednym słowem, obecnością lub brakiem jakiegoś wyrazu. Będą też frazeologizmy w całości inne, które zachowują to samo znaczenie. Nauczyciel może zaprezentować związki frazeologiczne z ekwiwalentami w formie mapy myśli wraz z prostymi obrazkami, żeby przyspieszyć proces uczenia się. Warto zaznaczyć, że nauczający powinien wiedzieć, w jaki sposób tworzyć je efektywnie. Mogą mu w tym pomóc programy do tworzenia map myśli, takie jak FreeMind, XMind, MindMup 2 oraz Coogle. Warto zwrócić uwagę, że powyższe grupowanie materiału może przyczynić się do trwalszego zapamiętania związków frazeologicznych, ze względu na tworzenie się nowych połączeń neuronowych w mózgu.

Aby zidentyfikować frazeologizmy, można odwołać się do wybranej klasyfikacji jednostek, w tym do typologii funkcjonalnej związków frazeologicznych Andrzeja Lewickiego, na przykład wyrażenia rzeczownikowe: *grosse légume* ‘gruba ryba’; zwroty: *hausser les épaules* ‘wzruszyć ramionami’; wyrażenia określające: *à première vue* ‘na pierwszy rzut oka’; frazy: *Vogue la galère !* ‘Niech się dzieje, co chce!’ itp. Dzięki takiej klasyfikacji osoby uczące się będą wiedzieć przede wszystkim, z jakich komponentów składa się związek frazeologiczny. W przypadku nauczania studentów filologii obcej można wykorzystać metodę kontrastywną, żeby osoby uczące się mogły dostrzec więcej różnic i podobieństw, wynikających z porównania ze sobą dwóch języków – w tym, jakie zachodzą relacje pomiędzy nimi, czy istnieją warianty, czy występują zapożyczenia (np. *faire avancer le schmilblick* ‘robić postępy’), czy dany frazeologizm ma swój dosłowny odpowiednik w drugim języku (*fidèle comme un chien* ‘wierny jak pies’). Poza tym uczniowie poznają różnice kulturowe i historyczne (*soûl comme un Polonais* ‘pijany jak Polak’). Istotną kwestią pomagającą w przyswajaniu związków frazeologicznych jest znajomość frazeologii języka ojczystego. W ten sposób osobom uczącym się będzie łatwiej zapamiętać zwroty i wyrażenia w języku obcym, ponieważ będą w stanie w wielu przypadkach znaleźć odpowiedni ekwiwalent.

5. ANALIZA ANKIETY

W celu zbadania zarówno znajomości technik uczenia się, jak i poziomu wiedzy z zakresu frazeologii języka francuskiego, przeprowadzono ankietę wśród studentów filologii romańskiej na Uniwersytecie Marie Curie-Skłodowskiej. Łącznie w badaniu wzięło udział 67 respondentów w wieku od 18 do 25 lat. Ankieta składała się z 8 pytań. Najwięcej ankietowanych to studenci 1. roku studiów I stopnia, którzy stanowili 32,8%

respondentów. 26,9% badanych to studenci 2. roku studiów II stopnia, natomiast 19,4% to romanisci z 2. roku studiów I stopnia. Najmniej liczni byli studenci 3. roku studiów I stopnia – 11,9% oraz 1. roku studiów II stopnia – 9%. Średnia arytmetyczna wieku studentów romanistyki wynosiła w przybliżeniu 5 lat.

Pierwsza seria pytań dotyczyła sposobów samodzielnego uczenia się związków frazeologicznych, jakie znają i stosują ankietowani. Aż 49% badanych uczy się frazeologizmów na pamięć, nie korzystając z żadnych technik. 21% studentów kojarzy poszczególne słowa z obrazami lub innymi słowami, zaś 16% respondentów używa słownika z kontekstami lub przepisuje związki frazeologiczne z tekstu. 12% to osoby uczące się za pomocą fiszek, 9% uczy się z blogów lub korzysta z kolorowych karteczek, 4% ogląda filmy, 4% rozmawia z rodzimymi użytkownikami języka i kolejne 4% buduje zdania z frazeologizmami. Reszta odpowiedzi ankietowanych stanowi mniej niż 4%. Jedynie 2% osób uczy się za pomocą zabawnych historyjek. Inne techniki pamięciowe nie zostały wymienione przez badanych.

Kolejna seria pytań miała na celu sprawdzenie, czy studenci spotkali się z podobnymi ćwiczeniami z wykorzystaniem mnemotechnik na zajęciach języka obcego (na podstawie czterech przykładowych zadań). Ćwiczenia zawierały na przykład obrazki, akronimy oraz zabawne historyjki. Na końcu tej sekcji studenci zostali poproszeni o ocenienie przedstawionych ćwiczeń. Aż 29,9% osób oceniło je bardzo dobrze, 22,4% – dobrze, a 23,9% – raczej dobrze. 22,4% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź – trudno powiedzieć, a jedynie 1,5% – raczej nisko. Wynika z tego, że większości studentów podobają się ćwiczenia z wykorzystaniem mnemotechnik.

Następnie sprawdzono, jakie związki frazeologiczne są przez studentów znane i jak często ich używają. W ankiecie przedstawiono 18 przykładów frazeologizmów w języku francuskim, zaczerpniętych z podręczników przeznaczonych do nauki języka francuskiego o różnym stopniu zaawansowania. Poniżej została umieszczona tabela, wskazująca liczbę osób uznających dany frazeologizm za „nieznany” (w ankiecie uczestniczyło 67 osób).

Tabela 1. Wyniki badań dotyczące znajomości związków frazeologicznych

Lp.	Związek frazeologiczny w języku francuskim	Ekwiwalent w języku polskim	Frazeologizm uznany za „nieznany”
1.	<i>être mal à l'aise</i>	‘czuć się nieswojo’	20
2.	<i>à toute allure</i>	‘całym pędem, pełnym gazem’	28

Tabela 1 (cd.)

Lp.	Związek frazeologiczny w języku francuskim	Ekwiwalent w języku polskim	Frazeologizm uznany jako „nieznany”
3.	<i>tomber amoureux de qqn</i>	‘zakochać się w kimś’	1
4.	<i>d'arrache-pied</i>	‘nieprzerwanie, bez wytchnienia’	38
5.	<i>faire attention à qqn/qqch.</i>	‘zwrócić uwagę na coś/na kogoś’	3
6.	<i>se mettre dans le bain</i>	‘wpakować się w tarapaty, wrobić się’	25
7.	<i>avoir la chair de poule</i>	‘mieć gęsią skórkę’	20
8.	<i>en avoir assez</i>	‘mieć czegoś dosyć’	13
9.	<i>un froid de canard</i>	‘zimno jak diabli’	5
10.	<i>avoir du pain sur la planche</i>	‘mieć jeszcze wiele do zrobienia, mieć dużo pracy’	27
11.	<i>être rouge comme une tomate</i>	‘czerwony jak burak’	4
12.	<i>avoir le cœur gros</i>	‘być smutnym’	12
13.	<i>poser un lapin</i>	‘wystawić kogoś do wiatru’	24
14.	<i>grosse légume</i>	‘gruba ryba’	33
15.	<i>travailler au noir</i>	‘pracować na czarno’	11
16.	<i>comme deux gouttes d'eau</i>	‘jak dwie krople wody’	13
17.	<i>tirer le diable par la queue</i>	‘klepać biedę’	23
18.	<i>être doux comme un agneau</i>	‘być łagodnym jak baranek’	7

Źródło: oprac. własne

Z powyższych danych wynika, iż najmniej znane okazały się dla studentów związki frazeologiczne, takie jak *d'arrache-pied*, *grosse légume*, *à toute allure*, *avoir du pain sur la planche*, *se mettre dans le bain*. Natomiast niemal wszyscy ankietowani znają frazeologizm *tomber amoureux de qqn*.

W ostatniej sekcji badana grupa została poproszona o podanie polskich odpowiedników do trzech frazeologizmów w języku francuskim. Aż 95,5% studentów nie wpisało właściwego ekwiwalentu w języku polskim w przypadku związku frazeologicznego *être soupe au lait*. Frazeologizmu *casser sa pipe* nie zna aż 86,4% badanych. Najmniej trudności sprawił związek *perdre la tête*, gdyż 63,6% respondentów wpisało prawidłowy odpowiednik. Warto zwrócić uwagę, że w tym przykładzie wystarczyło przetłumaczyć komponenty dosłownie, aby wskazać właściwy ekwiwalent.

6. ZAKOŃCZENIE

W nauczaniu związków frazeologicznych istotną rolę odgrywają elementy ludyczne, w tym mnemotechniki, gdyż pomagają one uczącym się szybciej i trwalej zapamiętać materiał dydaktyczny oraz rozwijają kreatywność. Ponadto za pożyteczną technikę można uznać poklasyfikowanie frazeologizmów w obrębie sfer tematycznych oraz przedstawianie ich w formie map myśli.

Z przeprowadzonych badań wynika, że studenci filologii romańskiej nie znają w wystarczającym stopniu frazeologii języka francuskiego – nie potrafią podać prawidłowych odpowiedników w języku polskim. Należy też dodać, że większość ankietowanych nie zna strategii przyswajania frazeologizmów czy też nie spotkała się z ćwiczeniami z wykorzystaniem technik pamięciowych w trakcie zajęć języka obcego. Respondenci najczęściej uczą się wyrażen na pamięć lub kojarzą poszczególne słowa z obrazami oraz innymi słowami. Inne metody, jakie stosują ankietowani, to przepisywanie związków frazeologicznych z tekstu, oglądanie filmów, rozmowa z native speakerem, budowanie zdań oraz nauka za pomocą słownika z kontekstami, fiszek, blogów i kolorowych karteczek. Najwięcej trudności sprawił romanistom związek frazeologiczny *d'arrache-pied*, a najmniej – *tomber amoureux de quelqu'un*. Studentom o wiele łatwiej podać właściwy ekwiwalent, gdy można przetłumaczyć frazeologizm dosłownie.

Wydaje się, że w celu opracowania ćwiczeń z frazeologizmami, glotodydaktycy powinni brać pod uwagę frekwencję zwrotów i wyrażen, aby proponować połączenia rzeczywiście używane we współczesnym języku. Na lekcjach języka obcego student powinien zdobywać taką wiedzę i umiejętności, które będzie mógł wykorzystać w sytuacjach kontaktu z danym językiem. Jak powszechnie wiadomo, lepsza kompetencja w zakresie frazeologii świadczy nie tylko o wysokim poziomie znajomości języka przez ucznia, ale też o jego wiedzy kulturowej. Poza tym, posługując się związkami frazeologicznymi uczniowie mogą wyrazić swoje uczucia i emocje, ponieważ struktury te są nacechowanymi ekspresywnie znakami.

BIBLIOGRAFIA

- Boral B., Boral T., 2013, *Techniki zapamiętywania*, Warszawa.
- Brown P. C. i in., 2014, *Make it stick. The science of successful learning*, Cambridge.
- Ettinger S., 2014, *Le problème de l'emploi actif et/ou de connaissances passives des phrases chez les apprenants de langues étrangères*, w: I. González Rey (red.), *Outils et méthodes d'apprentissage en phraséodidactique*, Fernelmont, s. 17–38.
- Freud S., 1976, *Poza zasadą przyjemności*, Warszawa.
- Giel K., 2016, *Praktyka frazeodydaktyczna na przykładzie nauczania języka chorwackiego polskich studentów kroatystyki*, Poznań.
- González-Rey I. (red.), 2014, *Outils et méthodes d'apprentissage en phraséodidactique*, Fernelmont.
- Gross G., 1996, *Les expressions figées en français. Noms composés et autres locutions*, Paris.
- Lewicki A., Pajdzińska A., 2001, *Frazeologia*, w: J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin, s. 315–318.
- Mejri S., 1998, *Le figement lexical: descriptions linguistiques et structuration sémantique*, „L'information Grammaticale”, nr 76.
- Montessori M., 1972, *The Secret of Childhood*, New York.
- Okoń W., 1987, *Zabawa i rzeczywistość*, Warszawa.
- Piaget J., 1966, *Studia z psychologii dziecka*, Warszawa.
- Siek-Piskozub T., 1997, *Gry i zabawy w nauczaniu języków obcych*, Warszawa.
- Siek-Piskozub T., 2001, *Uczyć się bawiąc. Strategia ludyczna na lekcji języka obcego*, Warszawa.
- Spitzer M., 2011, *Jak uczy się mózg*, Warszawa.
- Sułkowska M., 2009, *Quelques aspects de la phraséodidactique, c'est-à-dire sur l'enseignement-apprentissage des expressions figées en langue étrangère*, „Neophilologica”, nr 21.
- Sułkowska M., 2013, *De la phraséologie à la phraséodidactique. Études théoriques et pratiques*, Katowice.
- Sułkowska M., 2018, *Frazeodydaktyka i frazeotranslacja jako nowe dyscypliny frazeologii stosowanej*, „Applied Linguistics Papers”, nr 25(2).
- Targońska J., 2017, *Frazeodydaktyka i jej rola w rozwijaniu (wybranych elementów) kompetencji leksykalnej*, „Prace Językoznawcze”, nr XIX(4).
- Vygotsky L., 1978, *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Cambridge, MA.
- Zaręba L., 2004a, *Les locutions idiomatiques en philologie romane. Une approche didactique*, w: L. Zaręba (red.), *Szkice z frazeologii porównawczej francusko-polskiej i polsko-francuskiej. Esquisses de phraséologie comparative franco-polonaise et polono-française*, Kraków, s. 159–169.
- Zaręba L., 2004b, *Polsko-francuski słownik frazeologiczny*, Warszawa.
- Żylińska M., 2013, *Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*, Toruń.

TEACHING PHRASEMES BY APPLYING LUDIC ELEMENTS

Keywords: phraseology, idiomatic expression, ludic strategy, memory techniques

Summary. It should be noted that phrasemes are usually difficult to remember, which is why it is vital for the teacher to choose the appropriate methods. Regardless of the age group, the use of a ludic strategy should be a significant element of foreign language lessons when teaching idiomatic phrases in order to improve the learning process. The aim of this paper is to examine the knowledge that students of Roman philology have in the field of phraseology of the French language and their knowledge of the accelerated learning techniques, very often used in the ludic strategy. The introduction of memory techniques during classes contributes to a lasting memorization of a given idiomatic expression, as well as the development of student's creativity. Play-based learning also encourages students to actively participate in lessons, which translates into didactic effects. The research investigated the knowledge of certain idiomatic phrases among the students of Roman studies as well as their individual learning techniques. The analysis of the survey shows that students do not have enough knowledge in the field of foreign language phraseology. What is more, most of them have never encountered any exercises based on memorization techniques. Apart from the didactic, the linguistic aspect is also presented to help understand the differences and similarities between the phraseological compounds.
